

Tillaga	A 1954/UKK
Flytjandi	Flokkahópur miðjumanna
Afgreiðsla	Norræna þekkingar- og menningarnefndin

A 1954/UKK Þingmannatillaga um norrænar aðgerðir til að hjálpa námsmönnum frá óstöðugum löndum

Flokkahópur miðjumanna leggur til að Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

að hún taki saman skýrslu og lýsingu á norsku áætluninni Students at risk, sem nýta má sem líkan fyrir innleiðingu álíka áætlunar í norrænu löndunum

að hún kortleggi í samvinnu við samnorrænar rannsóknarstofnanir möguleika slíkrar áætlunar til að bjóða t. a. m. rannsóknarnemendum upp á öruggt rannsóknarumhverfi.

að hún afhendi Norðurlandaráði greinargerð um álíka verkefni sem kunna að vera til staðar í norrænu löndunum

að hún endurmeti sýn sína á verkefni sem snúa að námsfólki í hættu og tækifæri til að nota þetta líkan til að efla norræna vörumerkið í málefnum friðar og lýðræðis

Bakgrunnur

Árið 2017 lagði flokkahópur miðjumanna fram þingmannatillögu um „Students at risk“, áætlun sem hefur verið innleidd í norskum háskólum í samstarfi milli norskra námsmannasamtaka og norska utanríkisráðuneytisins til að bjóða námsmönnum sem hafa verið útilokaðir frá menntastofnunum sínum vegna pólitískrar þátttöku þeirra upp á skólavist í Noregi. Norðurlandaráð kvað í kjölfarið á um eftirfarandi tilmæli: „Norðurlandaráð beinir tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar um að kanna hvort hægt sé að koma á áætlun til stuðnings námsfólki í hættu alls staðar á Norðurlöndum.“ Svar ráðherranefndarinnar er að þetta málefni snerti innanríkismál landanna. Svar við skriflegri fyrirspurn til ráðherranefndarinnar var í grófum dráttum samhljóða. Að málefnið snerti innanríkismál landanna og skuli ekki tekið fyrir á norrænum vettvangi. Það þrátt fyrir að fyrirspurnin hafi í raun snúist um hver áhuginn væri fyrir málefnið í hinum norrænu löndunum. Það innihaldslausu svar sem Norðurlandaráði barst varpar upp nýjum spurningum í ljósi breyttra og mun alvarlegri aðstæðna í heiminum. Mikilvægi þess að lýðræðisleg lönd á borð við Norðurlöndin taki þátt í því að hjálpa ofsóttu námsfólki hefur aukist verulega.

Stríð Rússlands í Úkraínu hefur mjög ápreifanleg áhrif á nærumhverfi okkar og norræna hagsmuni. Málefnið nær einnig til aðstæðna stjórnarandstöðurnar í Rússlandi, sem og í Belarús. Einnig má nefna langtímapátttöku Norðurlandanna í Afganistan í þessu samhengi, sérstaklega í ljósi þróunarinnar þar í landi síðustu ár.

Það er því rík ástæða fyrir ráðherranefndina að meta hvernig stuðla megi að því, með hina norsku „Students at risk“-áætlun sem fyrirmynd, að svipuð vinnubrögð verði tekin upp annars staðar á Norðurlöndum. Í ljósi þessa köllum við eftir frumkvæði sem leiðir í þessa átt.

Að lokum má taka fram að ráðherranefndin upplýsti síðast í desember 2022 Norðurlandaráð um alþjóðlegar aðgerðir sínar. Að okkar mati myndi „Students at risk“ falla mjög vel inn í það mikilvæga starf. Við teljum því að ekki hefði átt að afgreiða fyrri tillögu okkar svo léttvægt sem innanríkismál. Lýðræðisþróun í nágrennalöndum okkar er ekki aðeins málefni sem snertir einstök aðildarríki, heldur einnig Norðurlönd í heild sinni.

Norðurlöndum, 29. maí 2023

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anna Starbrink (L)

Anna Falkenberg (Sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Catarina Deremar (C)

Ola Elvestuen (V)

Ulf Holm (MP)

Simon Holmström (HI)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Mikael Lindholm (ÅC)